

Literatuur-
exploratie
naar het
verduurzamen
van innovaties
in het
hoger onderwijs

Zuyd
Research

ZU
YD

Klaartje van
Genugten
promovendus
Lectoraat
professionalisering
van het Onderwijs

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Literatuur-
exploratie

Aanleiding: veel innovaties in het HO
beklijven niet

Drie
vragen

Wat zegt de literatuur over:

duurzame
innovatie

fase in het
innovatie-
proces

kenmerken
of
voorwaarden

voor duurzaamheid
doorheen alle
fasen van het
innovatieproces?

Methode

Trefwoorden-
onderzoek

Raadpleging
expert

Sneeuwbal
methode

sustainable innovation
sustainable educational innovation
innovation adoption
sustainable program implementation
sustainable implementation
sustainable educational change
sustainable school reforms

Na 2002

Titel + abstract

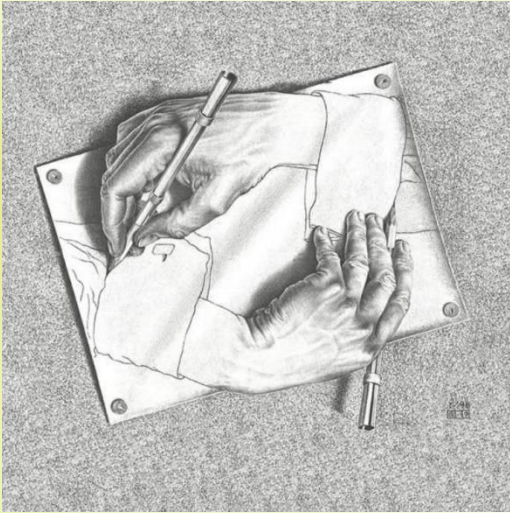
132 boeken en artikelen

37 bruikbaar, waarvan 26
empirische onderzoek

Kwalitatief en kwantitatief

Resultaten

Wat wordt in de literatuur verstaan onder duurzame innovatie?

Een definitie van duurzaamheid is moeilijk te geven, maar duurzame innovaties hebben wel een aantal gezamenlijke kenmerken.

Resultaten

Duurzame onderwijsinnovatie

Verbiest, 2017

Verandering, hervorming,
verbetering, innovatie, reform...

Waslander, 2007

Gedragsverandering om een
nieuwe situatie te creëren ->
duurzame innovatie

Van
Staveren, 2017

Eigen-maken is nodig voor
duurzame verandering

Resultaten

Onderwijs-
innovatie

Fullan, 2007

Verandering op 3 niveaus:
materialen, didactiek en
overtuigingen (dus dagelijkse
routines cq gedrag)

Hubers, 2020

Gedragsverandering bij het
individu leidt tot verandering in
de organisatie

Resultaten

Overzicht veelheid definities

Authors	Definition
Bakah, Nihaku, Anto (2019, p. 332)	"The term sustainability implies the continuation of a programme in some way."
Fix et al. (2021, p. 132)	"Sustainability can be seen as a process of institutionalization in which the educational innovation must be spread over the organization."
Geijssel, Van (2021, p. 132)	"Sustainability is the process of change, the way in which the school works on innovations and who takes the responsibility for maintaining them over time." (Loh et al., 2013)
Hubers (2020, p. 7)	"Taken together, sustainable second-order educational change within a school refers to (...): 1. substantial changes that are made by the schools' educators. These changes affect the core of their everyday practice. 2. a longitudinal process that starts as early as when the schools' educators contemplate whether or not changes need to be made. It ends when satisfactory achievement on the other three characteristics is reached and overt learning efforts are stopped a process of individual learning (professional development) and organizational learning as well as of changing behaviors at both the individual and organizational levels. 4. a change process that results in improved student outcomes."
Rikkerink et al (2016, p. 240)	"Sustainable development, that is, institutionalization, originates when these processes are being systematically supported, stimulated and warranted in the organization."
Rikkerink et al (2016, p. 171)	"Sustainability, defined here as the degree to which teachers use reform-related practices in high-quality ways after support for these practices has dissipated."
Coburn et al (2013, p. 32)	"Sustainability, defined here as the degree to which teachers use reform-related practices in high-quality ways after support for these practices has dissipated."
Loh, Friedman & Burdick (2013, p. 32)	"the ability of a project to maintain its operations, services and benefits during its projected lifetime."

Resultaten

Overzicht veelheid definities

Authors	Definition
Gallagher, Malloy & Ryerson (2016, p. 495)	"... the degree to which activities and programs become ongoing habits of teacher and school practices..."
Askill-Williams & Koh (2020, p. 662)	"the implementation of an effective initiative over a context-dependent timeframe leading to irreversible desirable system change."
Hargreaves (2002, p. 193)	"Sustainability in educational change comprises five key and interrelated characteristics. These are 1) improvement that sustains learning; not merely change that alters schooling 2) improvement that endures over time 3) improvements that can supported by available or achievable resources 4) improvements that doesn't impact negatively on the surrounding environment of other schools and systems 5) improvement that promotes ecological diversity and capacity throughout the educational and community environment."
Hargreaves and Fink (2006, p. 30)	"Sustainability does not simply mean whether something will last. It addresses how particular initiatives can be developed without compromising the development of others in the surrounding environment, now and in the future."
Furber (2007)	"the capacity of a system to engage in the complexities of continuous improvement consistently with a purpose."
Datnow (2005, p. 10)	"Although in dictionary terms sustainability refers to longevity and institutionalization, essentially schooling reform can sustain itself only if the definitions in the research literature are inextricably connected. For a reform to be sustained, it must be institutionalized. So, when a reform is institutionalized, it has been sustained over time."
Wierda-de Boer, de Lange de Vijlder (2020)	"Routines have changed permanently. The innovation is consolidated and serves as a basis for further development (2nd order learning) ."

"Sustainable development, that is, institutionalization, originates when these processes are being systematically supported, stimulated and warranted in the organization." (Rikkerink et al., 2016)

Resultaten

Andere concepten die samenhangen met

duurzaamheid

Author	Concept	Definition
Gannaway et al. 2011, p. 53 in Gannaway et al, 2013	Dissemination	"the planned process of understanding potential adopters and engaging them throughout the life of the project, to facilitate commitment to sustained change."
Rogers (2003, p. 5; p. 6)	Diffusion	"the process in which an innovation is communicated through certain channels over time among the members of a social system." "Diffusion is a kind of social change, defined as the process by which alteration occurs in the structure and function of a social system. "
Coburn (2003)	Scale	" Scale is about four interrelated dimensions: depth, sustainability, spread and shift in reform ownership. Depth refers to deep change that goes beyond structures and procedures and alters teachers beliefs, norms of social interaction and pedagogical principles. Sustainability means that changes persist over time. Spread is about spreading the norms and beliefs that come along with the innovation not only within multiple classrooms, but also in school policies and priorities. Shift in reform of ownership means that the change is internalized by teachers and schools who have the capacity to sustain, spread and deepen the reform principles themselves."

Samengevat

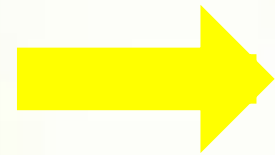
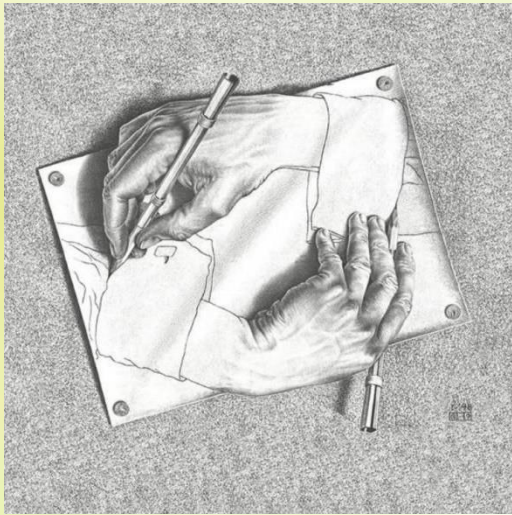
Duurzaamheid gaat over:

- Een verandering in het gedrag van docenten
- Een verandering die geclassificeerd kan worden als tweede-orde leren (ook de organisatie verandert mee)
- Een verandering die zich uitspreidt over een sociaal systeem en die leidt tot systeemverandering
- Een verandering die de omgeving niet schaadt
- Een verandering die leidt tot verbeterde leerresultaten studenten
- Een proces van institutionalisering (onderdeel van de staande organisatie)
- Een verandering die over de tijd blijft bestaan.

Resultaten

Wat zegt de literatuur over duurzaamheid als fase in het innovatieproces?

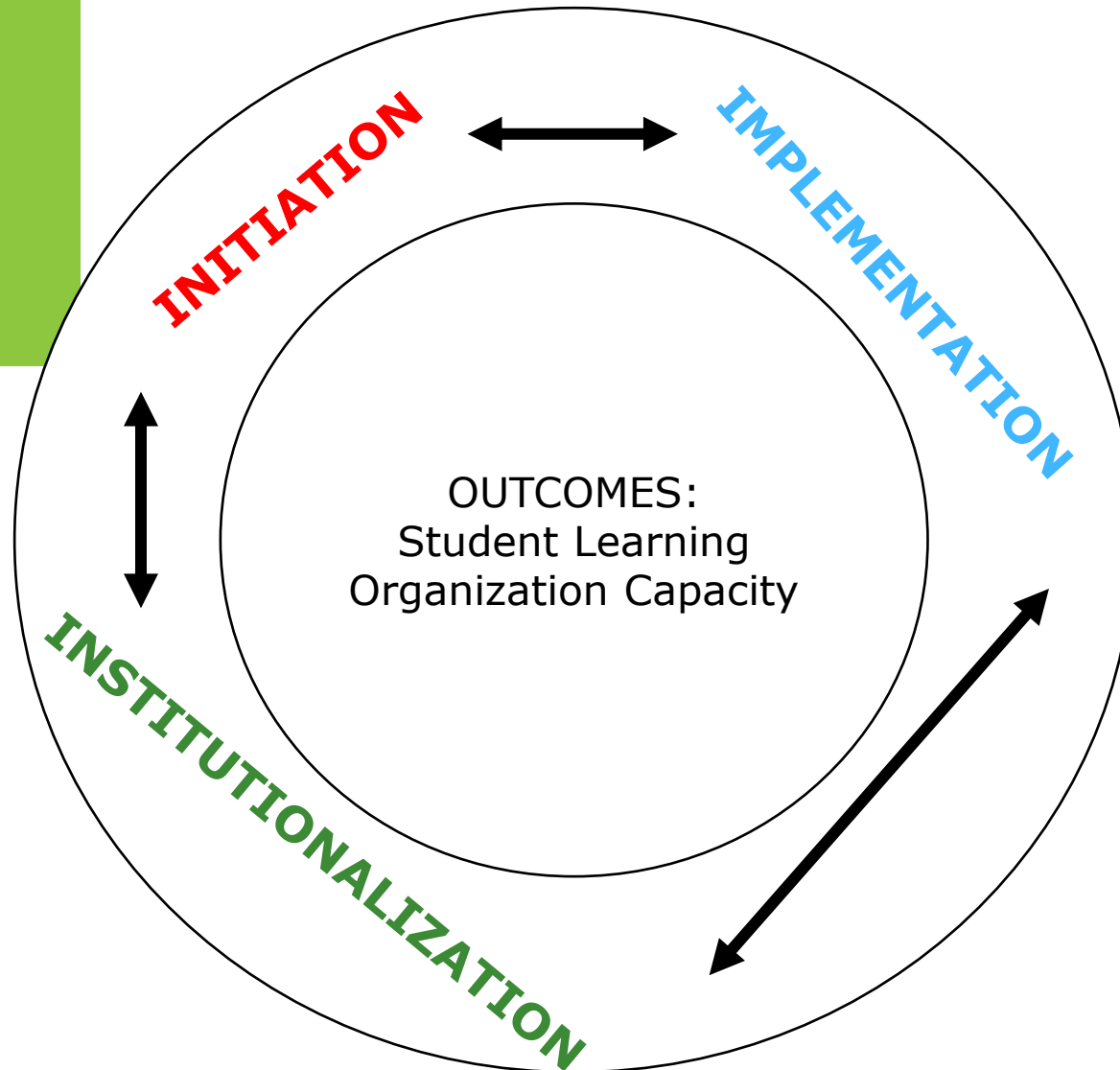
Duurzaamheid en institutionalisering worden door elkaar gebruikt

Zowel een fase als een resultaat

Duurzaamheid
als fase

Fullan (2007)

Lambriex-Schmitz et al. (2020)

Fasen in Innovative
Work Behavior:

Opportunity exploration

Idea generation

Idea promotion

Idea realization

Idea sustainability

ZU
YD

Resultaten

Wat zegt de literatuur over de **kenmerken** of **voorwaarden** voor duurzaamheid doorheen alle fasen van het innovatieproces?

Vergelijkingen

Verschillen in vorm, tijdsduur, moment, systeem, landen en culturen...

➔ Geen eensluidende conclusies

➔ Wel: opsomming van kenmerken

De 8 vaakst beschreven kenmerken worden toegelicht

Kenmerken
van
duurzaam-
heid in het
innovatie-
proces

Leiderschap	22
Leren en ontwikkelen van docenten	13
Communities	13
Onderzoek	10

Focus	10
Binding	9
Continuïteit van middelen	8
Communicatie	6

26 artikelen gebruikt, longitudinaal empirisch onderzoek

Kenmerken van
duurzaamheid
in het
innovatieproces

Leiderschap

(in 22 artikelen genoemd)

- Autonomie
- Gedeeld leiderschap
- Contextbewust
- Opvolging
- Fysieke locatie

Kenmerken van
duurzaamheid
in het
innovatieproces

Docentleren en -ontwikkelen (in 13 artikelen genoemd)

- Consistente capaciteitsopbouw
- Begrijpen van de innovatie
- Andere innovaties
- De autonome docent leert niet langer individueel, maar samen met anderen
→ lerende teamcultuur

Kenmerken van
duurzaamheid
in het
innovatieproces

Communities

(in 13 artikelen genoemd)

- Individueel -> samen
- Innovaties verspreiden zich
- Nieuwe manieren
- **Té hecht is niet goed**
- Niet alleen reflecteren maar ook samen doen
- Community inclusief mensen van buiten

Kenmerken van
duurzaamheid in
het innovatie-
proces

Onderzoek

(in 10 artikelen genoemd)

Onderzoeken, evalueren en bespreken

- Duidelijker impact
- Meer draagvlak
- Leerproces bijstellen
- Hulpmiddel
- Gebruik de juiste KPI's

A close-up photograph of a bald eagle's head, showing its white feathers, yellow beak, and yellow eyes. A semi-transparent white text box is overlaid on the upper left portion of the eagle's head.

Kenmerken van
duurzaamheid
in het
innovatieproces

Focus

(in 10 artikelen genoemd)

- Innovaties linken aan leren en ontwikkelen -> duurzamer
- Relatie tussen productiviteit en innovatief vermogen
- Innovatiedoelen beperken
- Coherent innoveren

Kenmerken van
duurzaamheid
in het
innovatieproces

Binding

(in 9 artikelen genoemd)

- Eigenaarschap van iedereen
- Lange termijn: **betrokken blijven**
- Dichtbij dagelijks werk
- Diepgaand begrip

Januari

Kenmerken van
duurzaamheid
in het
innovatieproces

February

T	W	T	F	S
1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26

March

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

May

T	W	T	F	S
3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
22	23	24	25	26
29	30	31		

June

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

July

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

August

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

September

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

October

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

November

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

December

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Continuïteit van middelen (in 8 artikelen genoemd)

- **Stabiele** basis van tijd, geld, expertise e.d.
- Doorstaat politiek en leiderschap
- Snelle successen bestaan niet
- Vasthouden ook als het moeilijk is
- Continuïteit in staf
- Continuïteit in gealloceerde middelen
- Vroeg anticiperen

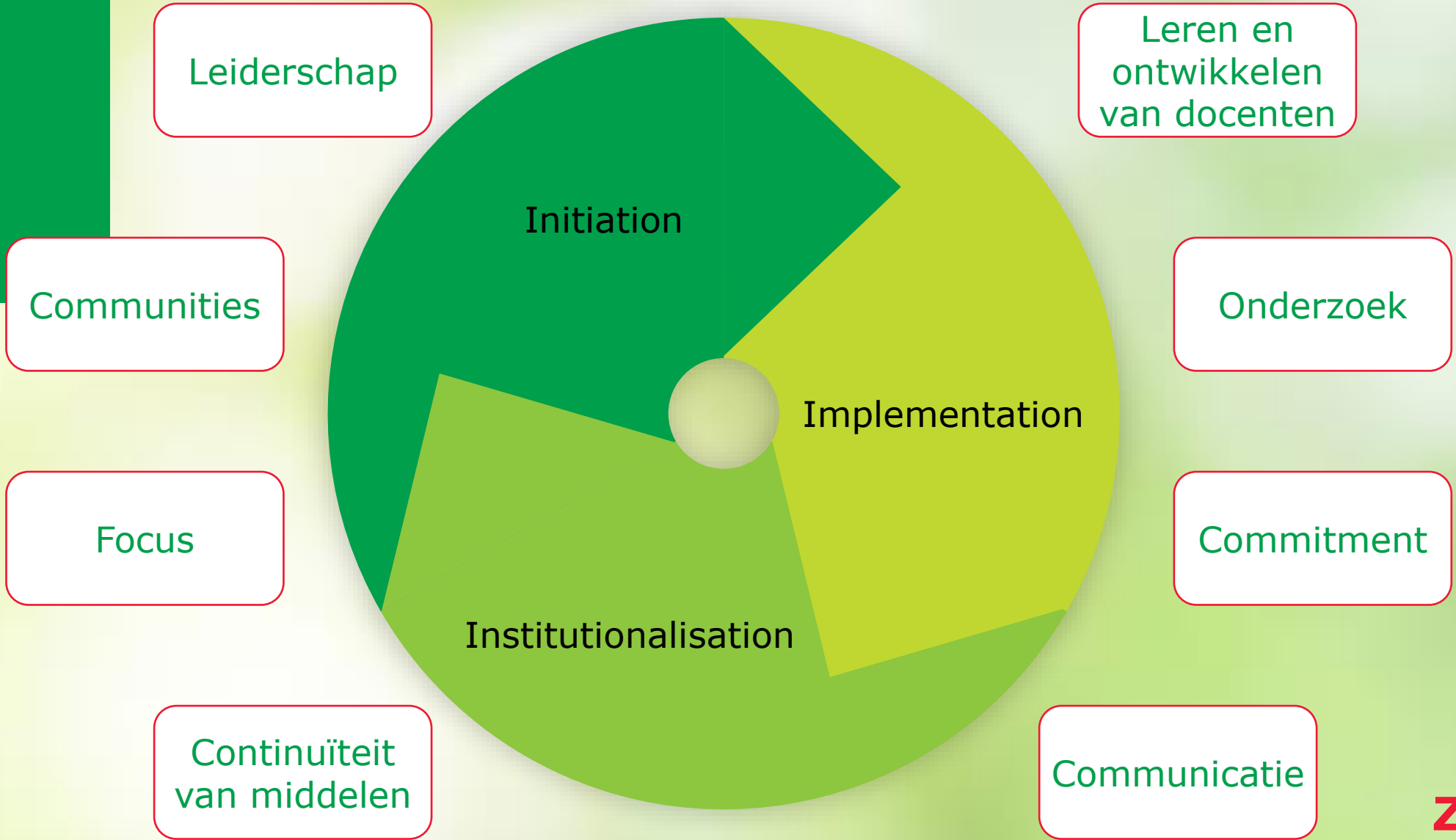

Kenmerken van
duurzaamheid in
het innovatie-
proces

Communicatie
(in 6 artikelen genoemd)

Gemeen- schappelijke taal

8 kenmerken van duurzame innovatie

Beperkingen
van het
onderzoek

Beperkt empirisch onderzoek in HO

Longitudinaal, maar tijdshorizon
verschilt

Aard innovaties verschilt

Context verschilt

Verschillende schoolsystemen

Definitieve conclusies niet mogelijk

